

Teci Mac Riir: Piu kun ke dek ku tiit nyin tɛŋ de piu

Lek de bai

te cien yin ne ɣan yen mac de rok kedac dep thin, ke tɛŋdun de piu eyic dhil thian ne nɛth, lir, kaci kam thou thin ka wɛl ke piok mac ci lony thin.

Teci piu ɣuac kaci nyin rac, keke duone ke dek ku duone ke yin lai.

Piu cir ka piu kor aci pieth beke dek ka thɛre keek te keneke yien yic wal bi nyin yuic.

Piu ke yith ka dɔŋgi apieth ne dek.

Leu ba tɛŋdiɛn de piu ke dek gel adɛ duone piu wuokic?

Te kene mac piny guo nyop:

- yi tɛŋdu thiek nom apieth ku ye lɔkic.
- thieke mathurai ke piu cok te kor mac be rok nyop.

Teci mac riir:

- jiel mathurai ke piu liep cok tecin acuol ka lir wɛɛc wei ne ɣot nom (yin leu ba ɣot wak nom ne piu ke karatuc ka ci den acuol lak wei).

Kuna ci den guo tuɛny ke ɣɛn ɲok ke ɣɛnken mathurai ke piu ke tɛŋ thiek cok?

- Ke yin ke piu ke tɛŋ guo jak, kɔn ɣot car nom ka luit tɛŋ de piuic, ago tiŋ lan ci piu yic wuok.
- Piu ci yic wuok aci kɔc ye nuan bi raan ke nyic, kuyen acin ke leu bin rot nuan ba ke thematic.
- Piu ci yic wuok aye ɲuɛnyden, citden ka bilden ne raan thok ke wuoc kene piu pieth.
- Duone piu ci yic wuok dek ku duone miith thal ne keek. Kore rot piu kɔk.
- Piu ke tɛŋ ci yic wuok aleu binke domdu piok.

Yeŋo leu ba loi teci lai thok ne piu cis yic?

Piothe yi cin ku nyai lan ci thok ne ɣondu nom, ne ayɔŋkic, kane tɛŋ de piuic. Cuare gelɔp ke yin cin wei ku lɔk tɛŋdun de piuic ne wɛl ye awuok nyai. Yin leu ba awuok nyai ne piuic te cike piar ne mac ka yien piu yic bayath.

Na kor ba piu piar ago ke dek, keyin cok piu tuak ne kamateric agut bi piɔr. Kamater ye rot thiek yetok teci piu piɔr yene ka pieth.

Na kor ba awuok wak wei ne tɛŋdun de piuic ne wal de bayath, keyin loi kekake.

Ne guot de 1,000 litɛth ke piu tone tɛŋic, ke tau:

- kecit 125mL ka 125g de cin de 4 de bayanh (duone bayanh nɔŋic wɛl ke wɛk ka wɛl nyir lom), ka
- kecit 40mL ka 40g de cin 12.5 de bayanh pul de kuanj ka bayanh de circa de ca, ka
- kecit 8mL ka 8g de cin 65 de ɲɛi ke bayanh 'pul de wak'.

Deetic: malɛgɛŋ thin de cai eya gerɛm ke dhiec.

Tiete ne theek ke 24 ago bayath kamthii to ne piuc nok.

Tecin piu yien yic bayath ke yin tiete ne thaak ke 24 ago bayath kam nok.

Lɛu ba tiit ne niin ke dek teci mac riir, kuba jal dek ne tɛndiɛ de piuc?

Na ken piu ke tɛndu yic wuok keyin lau bake dek. Yin yooke ba mathurai ke piu ciɛ liep cok teken yin acuol nyai ne yot nom ka kɛne yot wak nom ne piu ke karatuc.

- Wɛci lir ku nɛth wei ne yondu nom te yine nɛm kecin ke leu bɛ yin wai.
- Na yi tɛndu tiɲ kecinic acuol, ku cinic pol ye nɛuac, ka ken piu yic wuok ne wɛl ke piok de mac, keyin duone rot nok ne wɛk de yen.
- Na nhia ba tɛndu wak, ke yin kɔr kɔc cike pioc ne wɛk de tɛɲ. Luoi tecinic alir, ka te lo gogo arac.

For further information

- Na kɔr kɔc cike pioc ne wɛk de tɛɲ ne bailoɲ to yin thin, keyin thiec Akutnom ye Nyin tiit ne Piny tenoɲ kanthil de bailoɲ ceɲ.
- Na kɔr lekdit de mac rok ne Victoria, keyin thiec Akutnom Lek Mac e Rok ne Victoria (Victorian Bushfire Information Line) ne 1800 240 667.

Na kɔr lek de mac ku Pialguop de Kɔc, keyin kuen athoor de lek mac rok, atɔ tenoɲ Akut ye Nyin Tiit ne Piny tenoɲ Akutnom de Pialguop ku Lotueɲ de Kɔc (**Department of Health and Human Services**) ne:

www.health.vic.gov.au/environment/bushfires